

PAASWAKE 2024

Toelichting op de Paaswake

In de vroege kerk bestond er niet een "Stille Week", met verschillende gedachtenismomenten aan Jezus' lijden en sterven en zijn opstanding over verschillende dagen verspreid. Al deze momenten waren samengebald in één doorwaakte nacht. Donker en dood, licht en leven vielen daarin samen.

Samen gingen de volgelingen van Jezus de nacht in, om zo als het ware "met Jezus te sterven". En samen waakten ze tot het daglicht doorbrak, om "met Jezus op te staan". Daarbij werden teksten uit de Bijbel gelezen over hoe God levend maakt en in leven houdt. De symboliek van het met Jezus sterven, om met hem op te staan in het volle leven, is ook verbonden met de doop. Kopje ondergaan en weer bovenkomen: sterven om te leven betekent dat.

* Onze wake begint als het ware bij het aanbreken van de morgen en we komen uit in het volle licht van de Nieuwe Dag. Onze diepe verbondenheid met de gang van Jezus door de dood naar het leven maken we zichtbaar in de vernieuwing van onze doop:

Met het nieuwe doopwater wordt door de voorganger, een klein kruisje op uw voorhoofd gemaakt. Als herinnering aan en bevestiging van uw verbondenheid met Christus die de dood overwonnen heeft.

De schriftlezingen vanavond zijn uit de NBV21.

WE BEGINNEN IN STILTE EN DONKER

v. Mag God ons nabij zijn vanavond

a. God zal bij ons zijn!

Lied bij deze tijd en deze nacht (LB 556)

1 Al - les wat o - ver ons ge - schre - ven is

gaat Gij vol - bren - gen in de veer - tig da - gen;

de tien ge - bo - den en de veer - tig sla - gen,

dit he - le le - ven dat geen le - ven is.

Gods schepping die voor ons gesloten bleef
ontsluit Gij weer, Gij opent onze harten,
die zoon van David zijt en man van smarte,
koning der Joden die de dood verdreef.

Jezus, de haard van uw aanwezigheid
zal in ons hart een vreugdevuur ontsteken
Gij gaat vooraan, Gij zult ons niet ontbreken
Gij hogepriester in der eeuwigheid.

Gij onderhoudt de vlam van ons bestaan
aan u, o Heer, ontleent het brood zijn leven,
ons is een lofzang in de mond gegeven,
sinds Gij de weg van 't offer zijt gegaan.

DE SCHEPPING VAN LICHT EN LEVEN

Genesis 1

In het begin maakte God de hemel en de aarde. De aarde was leeg en verlaten. Overal was water, en alles was donker. En er waaide een hevige wind over het water.

Toen zei God: 'Er moet licht komen.' En er kwam licht. God zag hoe mooi het licht was. Hij scheidde het licht en het donker. Het licht noemde hij 'dag' en het donker noemde hij 'nacht'. Toen werd het avond en het werd ochtend. Dat was de eerste dag.

God zei: 'Er moet in het midden van het water een koepel komen om het water te verdelen.' En zo gebeurde het. God maakte de koepel. Zo verdeelde hij het water in tweeën: water boven de koepel en water onder de koepel. Die koepel noemde God 'hemel'. Toen werd het avond en het werd ochtend. Dat was de tweede dag.

God zei: 'Het water onder de hemel moet naar één plaats stromen. Dan komt er droge grond tevoorschijn.' En zo gebeurde het. God noemde de droge grond 'land', en het water noemde hij 'zee'. En God zag hoe mooi het was.

God zei: 'Er moet van alles groeien op het land. Planten met zaad en bomen met vruchten.' En zo gebeurde het. Op het land kwamen allerlei planten met zaad en allerlei bomen met vruchten. En God zag hoe mooi het was. Toen werd het avond en het werd ochtend. Dat was de derde dag.

God zei: 'Er moeten lichten aan de hemel komen om verschil te maken tussen de dag en de nacht. Die lichten moeten laten zien welk seizoen het is, en welke dag en welk jaar. En ze moeten licht geven op aarde.' En zo gebeurde het. God maakte de twee grote lichten. De zon om overdag te schijnen, en de maan om 's nachts te schijnen. God maakte ook de sterren. Hij zette de zon en de maan aan de hemel om licht te geven op de aarde. En om het verschil aan te geven tussen dag en nacht, en tussen licht en donker. God zag hoe mooi het was. Toen werd het avond en het werd ochtend. Dat was de vierde dag.

God zei: 'Het water moet vol leven zijn, vol met allerlei dieren. En boven de aarde, in de lucht, moeten vogels vliegen.' God maakte de grote zeedieren en alle kleine waterdieren. Het water was vol dieren. Hij maakte ook alle soorten vogels. En God zag hoe mooi het was. God zegende de dieren. Hij zei: 'Jullie moeten jongen krijgen. Overal in de zee moeten dieren komen, en overal op aarde vogels.' Toen werd het avond en het werd ochtend. Dat was de vijfde dag.

God zei: 'Ook op het land moeten allerlei dieren komen: wilde en tamme dieren, en heel kleine dieren.' En zo gebeurde het. God maakte de dieren, alle wilde en tamme dieren en alle kleine dieren. En God zag hoe mooi het was.

God zei: 'Nu wil ik mensen maken. Ze moeten op mij lijken. Ze zullen de baas zijn over de vissen in de zee en de vogels in de lucht. En ook over het vee, over alle

kleine dieren en over de hele aarde.' Toen maakte God de mensen. Hij maakte ze zo dat ze op hem leken. Hij maakte ze als man en als vrouw.

God zegende de mensen. Hij zei: 'Jullie moeten kinderen krijgen. Zorg ervoor dat er overal op aarde mensen komen. Jullie moeten de baas zijn over de aarde. En ook over de vissen in de zee, over de vogels in de lucht en over alle dieren op het land.'

God zei ook: 'Alle planten en bomen op aarde zijn voor jullie. Jullie mogen de zaden en de vruchten eten. De bladeren en het gras zijn voor de dieren.' En zo gebeurde het. God keek naar alles wat hij gemaakt had en zag dat het heel mooi was. Toen werd het avond en het werd ochtend. Dat was de zesde dag.

Zo werden de hemel en de aarde gemaakt, en alle prachtige dingen die daarbij horen. Op de zevende dag was God klaar met zijn werk. Toen rustte hij uit. God zegende de zevende dag. Hij maakte van die dag een bijzondere dag. Want op die dag was hij klaar met de schepping en rustte hij uit van al zijn werk. Dat is het verhaal van de schepping van de hemel en de aarde. Zo zijn de hemel en de aarde ontstaan.

Lied van de schepping (GvL 448)

- v. Gij die geroepen hebt 'licht' en het licht werd geboren, en het was goed, het werd avond en morgen tot op vandaag.

- z. Gij die geroepen hebt 'o mens' en wij werden geboren, Gij die mijn leven zo geleid hebt tot hiertoe dat ik nog leef.

Allen (Refrein)

Musical score for the chorus of 'Allen'. The score is written on two staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The tempo is marked as quarter note = 108. The lyrics are: 'Refrein: Om-dat Gij het zijt gro-ter dan ons hart, die mij hebt ge-zien eer ik werd ge-bo-ren.—'

- z. Gij die de liefde zijt, diep als de zee, flitsend als weerlicht, sterker dan de dood, laat niet verloren gaan één mensenkind. Gij die geen naam vergeet, geen mens veracht, laat niet de dood die alles scheidt en leeg maakt, laat niet de tweede dood over ons komen.

Allen: Refrein

- v. Voor allen die gekruisigd worden, wees niet niemand, wees hun toekomst ongezien,
- z. Voor mensen die van U verlaten zijn, voor allen die hun lot niet kunnen dragen, voor hen die weerloos zijn in de handen van de mensen.
- v. Voor uw naamgenoten in ons midden: vluchtelingen, vreemden, wees niet niemand.
- z. Voor hen die kracht uitstralen, liefde geven, recht doen, dat zij staande blijven in ons midden.

Allen:

♩ = 108

Refrain: Om-dat Gij het zijt gro-ter dan ons hart,
die mij hebt ge-zien eer ik werd ge-bo-ren.---

- v. Gij die, tegen alle schijnbaar noodlot in, ons vasthoudt,
- z. Gij die vreugde scheidt in mensen, Gij die het woord tot ons gesproken hebt dat onze ziel vervult;
- v. Laat ons niet leeg en verloren en zonder uitzicht,
- z. Doe ons opengaan voor het visioen van vrede dat sinds menschenheugenis ons roept.

Allen: *Refrain*

- z. Verhaast de dag van uw gerechtigheid, zie het niet langer aan dat her en der in deze wereld mensen gemarteld worden, kinderen gedood, dat wij de aarde schenden en elkaar het licht ontroven. Zoals een hert reikhalst naar levend water, doe ons zo verlangen naar de dag dat wij, nu nog verdeelde mensen, in uw stad verzameld zijn, in u verenigd en voltooid, in u vereeuwigd.
- v. Gedenk uw mensen, dat zij niet vergeefs geboren zijn.

Allen: *Refrain*

DE UITTOCHT UIT HET LAND VAN DE DOOD

Exodus 13 en 14

Toen de farao de Israëlieten had laten gaan, leidde God hen niet door het land van de Filistijnen. Dat was wel de kortste weg. Maar God dacht: Als ze moeten vechten tegen de Filistijnen, willen ze misschien terug naar Egypte. Dan krijgen ze misschien spijt dat ze weggegaan zijn. Daarom liet God de Israëlieten een omweg maken. Hij leidde ze door de woestijn naar de Rietzee.

De Israëlieten waren goed voorbereid uit Egypte vertrokken. Mozes had het lichaam van Jozef meegenomen. Want Jozef had gezegd: 'God zal jullie helpen. Als jullie uit Egypte weggaan, moeten jullie mijn lichaam meenemen.' De Israëlieten hadden plechtig beloofd dat ze dat zouden doen.

De Israëlieten kwamen eerst in Sukkot. Daarna gingen ze verder naar de stad Etam, aan de rand van de woestijn. Daar zetten ze hun tenten neer.

De Heer ging voor de Israëlieten uit, overdag in een grote wolk en 's nachts in een vuur. Zo wees hij hun de weg. Daardoor konden ze dag en nacht verdergaan. Want overdag ging de wolk altijd voor hen uit, en 's nachts het vuur.

De Heer zei tegen Mozes: 'Zeg tegen de Israëlieten dat ze terug moeten gaan. Ze moeten hun tenten neerzetten voor de stad Pi-Hachiroth, tussen de stad Migdol en de zee. Dat is tegenover de stad Baäl-Sefon, vlak bij de Rietzee. De farao zal dan denken dat ze verdwaald zijn in de woestijn. En dat ze daar niet meer weg kunnen komen. Hij zal ze achtervolgen. Want hij zal het nog steeds niet goedvinden dat ze uit Egypte weggegaan zijn. Daar zal ik voor zorgen.'

Maar ik zal hem en zijn hele leger verslaan. Zo zal ik laten zien hoe machtig ik ben. En dan zullen de Egyptenaren begrijpen dat ik de Heer ben.' De Israëlieten deden wat de Heer gezegd had.

Toen de farao en zijn dienaren hoorden dat de Israëlieten gevlucht waren, kregen ze spijt. Ze zeiden: 'We hadden ze niet moeten laten gaan. Nu kunnen ze niet meer voor ons werken!'

De farao liet paarden voor zijn strijdwagen zetten en riep zijn soldaten bij elkaar. Hij nam de zeshonderd beste wagens van Egypte mee, en ook alle andere wagens. Op elke wagen zaten sterke soldaten. Toen ging de farao de Israëlieten achterna, die zonder angst vertrokken waren. Hij liet zich niet tegenhouden. Daar zorgde de Heer voor.

De farao achtervolgde de Israëlieten met al zijn paarden, wagens en soldaten. Bij de stad Pi-Hachiroth haalde hij ze in. Daar hadden ze hun tenten neergezet, tegenover de stad Baäl-Sefon, vlak bij de Rietzee.

De Israëlieten zagen de farao aankomen, met zijn hele leger. Ze werden doodsbang en smeekten de Heer om hulp. En tegen Mozes zeiden ze: 'Waarom hebt u ons meegenomen uit Egypte? Om hier in de woestijn te sterven? Omdat er in Egypte geen plaats was om ons te begraven? In Egypte zeiden we al dat u ons met rust moest laten. We zijn nog liever slaaf in Egypte, dan dat we sterven in de woestijn!'

Maar Mozes zei tegen het volk: 'Wees niet bang! Wacht maar rustig af. Vandaag zullen jullie merken hoe de Heer jullie redt. Jullie zullen die Egyptenaren nooit meer zien. En jullie hoeven zelf niets te doen, want de Heer zal voor jullie vechten.'

De Heer zei tegen Mozes: 'Waarom vraag je mij om hulp? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder moeten gaan. En pak jij je stok, houd hem boven de zee en verdeel zo het water in tweeën. Dan kunnen de Israëlieten over droge grond door de zee lopen. Ik zal zorgen dat de Egyptenaren jullie blijven achtervolgen. Dan zal ik laten zien hoe machtig ik ben. Ik zal de farao verslaan, met al zijn wagens en soldaten. Dan zullen de Egyptenaren begrijpen dat ik de Heer ben.'

Steeds was de engel van de Heer voor de Israëlieten uit gegaan. Maar nu ging hij achter hen staan. Ook de wolk die steeds voor hen was, ging naar achteren. De wolk was nu tussen het leger van de Egyptenaren en het leger van de Israëlieten. Aan de kant van de Israëlieten gaf de wolk de hele nacht licht. Maar aan de kant van de Egyptenaren maakte hij alles donker. Daardoor konden zij de Israëlieten niet inhalen.

Toen hield Mozes zijn stok omhoog boven de zee. De Heer liet de hele nacht een harde oostenwind waaien. Het water stroomde naar twee kanten, en er kwam droge grond tevoorschijn. Rechts en links was een muur van water. Daartussen konden de Israëlieten door de zee lopen, over droge grond.

Lied over de doortocht (LB 542)

1 God roept de mens op weg te gaan,
zijn le-ven is een reis:
'Ver - laat wat gij be - zit en ga
naar 't land dat Ik u wijs.'

Het volk van God was veertig jaar
– een mensenleven lang –
op weg naar het beloofde land,
het land van Kanaän.

Heer, geef ons moed en doe ons gaan
uw weg door de woestijn
en laat uw Zoon een laaiend vuur,
een nieuwe Mozes zijn.

Eer aan de Vader en de Zoon
en aan de heilige Geest,
God, die al voor de eerste mens
belofte zijt geweest.

VERNIEUWING VAN ONZE DOOP

De doopvont wordt met water gevuld

Lied bij het water (LB 349)

- z. Heer, zie ons aarzelend staan
om uw stem gehoor te geven:
kom met Mij naar de Jordaan,
daar ligt de weg naar het leven!
Heer, zie ons aarzelend staan.

allen:

2 Wij moe-ten kie - zen voor U,
want Gij hebt ons uit - ver - ko - ren
ons te ver - lie - zen aan U,
uit wa - ter en geest her - bo - ren.
Wij moe-ten kie - zen voor U.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of five staves of music in G major (one sharp) and 2/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a '2' indicating a second ending. The music is written in a simple, accessible style with clear note heads and stems.

- a. Wij zien het beloofde land,
het water gaat voor ons open.
Nu mogen wij aan uw hand
dwars door het water lopen.
Wij zien het beloofde land.

Gebed bij het water

Zingend belijden we ons geloof (LB 342)

Zo mogelijk gaan we staan

1 In God de Va-der op zijn troon

ge - lo-ven wij, en in de Zoon,

uit God ge - bo-ren voor de tijd

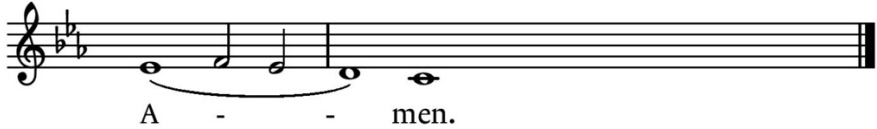
Hem zij de macht, de ma-jes-teit!

En in de Geest, die ons geleidt,
gelooven wij: dat er altijd
een Trooster is, zacht als de wind,
een sterke moeder bij haar kind.

Lof zij de Vader, die ons schiep
en licht uit nacht tevoorschijn riep.
Lof zij de Zoon, die onze nood,
ons kruis verdroeg en onze dood.

Die onderging en overwon
en als de zon ten hemel klom,
die aan de dag treedt op zijn tijd
en eenmaal recht van onrecht scheidt.

Lof zij de Geest die wereldwijd
ons kerk maakt: Christus toegewijd
tot wij, van alle kwaad bevrijd,
God zien in alle eeuwigheid.

Wat betekent de doop?

(Romeinen 6:3 en 4, Bijbel in Gewone Taal)

Paulus schrijft: "Jullie weten wat de doop betekent. De doop laat zien dat we bij Jezus Christus horen. Door onze doop zijn we eigenlijk samen met hem gestorven en begraven. En door onze doop leven wij nu als nieuwe mensen. Want Christus leeft! Onze machtige Vader heeft hem laten opstaan uit de dood."

Een waterkruisje

Je kunt naar voren komen voor een kruisje, of om het water even aan te raken.

DE OPSTANDING UIT DONKER EN DOOD

De zanggroep zingt (LB 457)

Hoever is de nacht, hoever, hoever,
wachter, hoever is de nacht?

De morgen komt, zegt de wachter,
maar nog is het nacht.

solo: Licht van Christus

allen: Licht van Christus!

*De liturgische kleur wisselt van paars (rouw)
naar wit (vreugde)*

Een loflied aan het licht (LB 600)

Licht, verschenen uit den hoge,

licht, gedompeld in de dood.

licht, onstuitbaar, niet te doven,

zegen ons met morgenrood!

Licht, straal hier in onze ogen,
licht, breek uit in duizendvoud,
licht, kom ons met stralen tooien,
ga ons voor van hand tot hand!

Over de gebeurtenissen op Paasmorgen

Zo mogelijk gaan we staan. Terwijl het Paasevangelie gelezen wordt, verkondigt de klok van de Dorpskerk luidend duidelijk de blijde boodschap: "Hij is opgestaan!"

Na de sabbat, bij het ochtendgloren van de eerste dag van de week, kwam Maria van Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw.

De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: 'Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. Hij is niet hier, Hij is immers uit de dood opgewekt, zoals Hij gezegd heeft. Kijk, dit is de plaats waar Hij gelegen heeft. En ga nu snel naar zijn leerlingen en zeg hun: "Hij is opgewekt uit de dood, en dit moeten jullie weten: Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je Hem zien." Onthoud dat ik jullie dit gezegd heb.'

Ontzet en opgetogen verlieten ze het graf; ze haastten zich om het aan zijn leerlingen te vertellen. Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen.

Ze liepen op Hem toe, grepen zijn voeten vast en aanbaden Hem. Daarop zei Jezus: 'Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze Mij zien.'

Lied over de opstanding van Jezus (LB 637)

1 O vlam van Pa - sen, steek ons aan,
de Heer is waar-lijk op - ge - staan!
De Zoon, voor wie het duis - ter zwicht,
de Zoon is als de zon, zo licht!

The image shows four staves of musical notation in G major (one flat) and 4/4 time. The melody is simple and hymn-like. The lyrics are written below each staff, with hyphens indicating syllables across notes. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 4/4 time signature. The music ends with a double bar line and repeat dots.

De Vader laat niet in het graf
zijn kind dat zoveel vreugde gaf,
Hij tilt het uit de kille grond –
het loopt als vuur de wereld rond.

De oude nacht voorgoed gedood,
de toekomst kleurt de morgen rood;
ziehier hoe God vergevend is
en hoe zijn liefde levend is.

Ziehier het licht van lange duur,
ziehier de Zoon, de zon, het vuur;
o vlam van Pasen, steek ons aan –
de Heer is waarlijk opgestaan!

WAT WE MEENEMEN

Gebeden afgesloten met het Onze Vader

De zanggroep zingt: Christ lag in Todesbanden
van J.H. Schein (1586 - 1630)

Zegen

Als het kan, gaan we staan. En we beantwoorden de zegen met een lied.

Surrexit Dominus Vere (Taizé)
(de Heer is waarlijk verrezen, vandaag)

The image shows two staves of musical notation in G major, 4/4 time. The first staff is marked with a circled 1 and the second with a circled 2. The lyrics are written below the notes.

Sur-re - xit Do-mi-nus ve - re. Al - le - lu - ia, al - le - lu - ia.

Sur-re-xit Chris-tus ho - di - e. Al - le - lu - ia, al - le - lu - ia

De zanggroep zingt het lied een keer voor, dan zingen we het een keer gezamenlijk. Vervolgens verdelen we ons in tweeën voor de canon. Preekstoelkant begint, Herenbankzijde valt in bij 2.

Zingend verlaten we de kerkruinte.

Medewerkers

Ontvangstcommissie is Marjan Zigterman

Marjan en Peter Dijk zijn **koster**

De **bloemen** zijn verzorgd door de bloemencommissie

Ouderling van dienst is Gea Kruit

Diaken van dienst is Jan Reinder Fransens

Voorganger is ds. Kaj van der Plas

Lectoren zijn Anke Crielaard en Michel van Vliet

Vincent van Laar begeleidt ons als **organist**
en leidt de zanggroep

De **zanggroep** bestaat uit
Els Beelen, Jolanda Helder, Marijke Jonker, Agnes Poelman,
Jack Schoo, Hielle Tillema, Benno Vermeer, Lydi Tillema,
Saskia van der Woude

